

Høgra í afturgongd

Oddagrein

FYRI bert fáum árum síðan kundi ein valla gloppa eitt borgarligt blað, uttan at fáa at vita, at sosialisman var deyð og jarðað. Allir heim-sins breckmenn dansaðu í mestsum kronisk-um sigursrúsi, men hampafólk kring vestur-heimin stúrdu fyri gongdini. – Nú pakka vit vælferðarsamfelagið niður einaferð med alla og venda aftur til teir góðu gomlu dagar, tá ein og hvør mátti sæta sær.

MEN so vendi aftur – í Noregi, Svøríki, USA, Bretlandi og nú tvey vikuskifti á rað í Fraklandi. Tá mentamaðurin, rithøvundin, heimspeking-urin og statsmaðurin Mitterand fór frá, varð hann avloystur av einum av Europas mest høgravendu og stokk konservativu politikarum, J. Chirac. Eitt tað fyrsta, ið Chirac gjørdi, var at taka upp aftur royndarsprongingar við kjarn-orkuvápnum í Kyrrahavinum. Hetta var fyri at sýna sína totalu vanvirðing fyri heimsins friðar-og umhvørviselskandi fólkum.

SÍÐAN fór Chirac til verka saman við sínum erkikonservativa forsætisráðherra Alain Juppé við tí endamáli at knasa franska væl-ferðarsamfelagið. Úrslitið gjørdist skjótt stórt arbeiðsloysi, sosialur hurlivasi og skjótt vaks-andi búskapar- og samfelagskreppa.

GONGDIN í Fraklandi er enn eitt av nógvm prógvum, at borgarligir ultrakonservativir flokkar ikki duga at stýra einum nútímans samfelagi. Hetta var longu prógvað frammanundan av Reagan og Thatcher/Major-teggjuni. Postidnaðarsamfelagið kann heilt einfalt ikki rekast við at statsvaldið rekur stættastrið ímóti fjøldini av fólkinum. Postidnaðarsam-felagið ella kunningarsamfelagið setir heilt onnur krøv til stjórn og fyrising. Hesi krøv eru borgarligir og konservativir flokkar ikki førir fyri at lúka. Teir eru heilt einfalt ikki kvali-fiseraðir til hetta starv. Tú kanst ikki takla eitt nýtt ártúsund, samstundis sum tú hugsar í teimum banum, ið vóru galdandi fyri 100 árum síðan. Tú kanst ikki fara við fólki, sum um tey ikki dugdu at hugsa sjálv.

TAD er eitt nú hetta, ið bagir borgarligu flokk-unum í Europa og tí missa teir nú valdið ein fyri og annar eftir. Valdið glíður yvir til ta einastu ideologi, ið er før fyri at takla allar tær ómetaligu avbjóðingarnar, sum nýggja ártús-undin ber í fangi, nevnliga ta demokratisku sosialismuna. Tá junglu- og sigurrópin vóru sum harðast í Dagblaðnum, spráddu vit hesa gongd og vit fingur rætt – tibetur.

Sosialurin

Samgonga uttan nakran politikk

Næstseinasta lótingsárið í hesum valskeiðnum er nú endað. Samstundis hevur sambandska fólkaflokkssamgongan við verkamannaspjaldingini og gamla sjálfstýraranum sum klípi lagt eitt ár aftur um. Men vit hóma framvegis ongan politikk

Lótingsárið 1996/97, sum byrjaði á ólavsøku í fjór, endaði seinasta friggjadag, tá lótingið helt sín seinasta fund áðrenn summarfrítíðina. Um onki óvanligt hend-ir, verður lótingsfundur ikki aftur fyri enn á ólavsøku, tá eitt nýtt lótingsár byrjar. Hetta verður eisini tað seinasta lótingsárið í hesum valskeiðnum. Valskeiðið hjá lótinginum er neynliga úti 7. juli 1998.

Í tinginum verður ofta spurt, hvar samgongan er, og um vit yvirhøvur hava nakra samgongu. Hesir spurningarnir eru skeivir. Vit, sum hvønn dag liva í tí politiska livinum, hava ferð eftir ferð áðrenn, at vit hava eina samgongu, men tað syndarliga er, at henda samgongan hevur als ongan politikk. Stutt sagt, eru flokkarnir í samgonguni bert samdir um eitt, og tað er, at teir skulu hanga saman. Kosta hvar tað kosta vil. Teir eru so fast klisstráðir at »taburettunum«, at tá alt kemur til alt, so mynstar samgongan sínar 17 tingmenn.

Tá val hevur verið, og úrslitið av valinum er, at onginn flokkur hevur fingið rein-

an meiriluta, er manna-gongdin tann, at tveir ella fleiri flokkar seta seg við samráðingarbörð við tí fyri eyga, at skipa eina sam-gongu. At kjósa sær ein lög-mann, at byta málseki í landsstýrinum millum flokkarnar, at útnevna landsstýrismenn og formenn í lótingsnevndunum, er sjálvandi ein partur av samráðingunum. Men hetta er ikki tann týðningarmikl-asti parturin. Tann mest av-gerandi parturin av slíkum samráðingum er, at seta eina politiska kós út í kortið, sum allir samgonguflokkarnir kunnu semjast um og halda í viðkomandi valskeiði.

Tað er júst her at hundur-in liggur grivin. Samgongu-samráðingarnar aftan á at samgongan varð umskipað seinasta summar eru ong-antið loknar. Flokkarnir samdust eisini um lands-stýrismenninar og um formenninar í lótingsnevndun-um. Men so er eisini alt sagt. Tann avgerandi partin – politikkinn – eru teir ong-antið komnir ásamt um. Tað er hetta vit uppliva í lóting-inum hvønn einasta dag tá tingfundur er.

Men tá vandi er fyri

»taburettunum« er onki ó-ført. Tá er samgongan samd. Kemur eitt uppskot um mislitið á ein landsstýrismann leypa teir um hálsin hvør á øðrum og standa saman sum ein maður. Av og á finnur lögmaður uppá, at hann skal gera eitt ella annað mál til eitt sam-gongumál, og tá hóttir hann við at taka hitt viðgita brævið úr lumanum. Og tá siggja vit aftur sam-gongufólk taka um hálsin á hvørjum øðrum. Sjálvandi, tí nú eru málseki, lands-stýrissessirnir og formans-sessirnir í tingnevndunum í vanda.

Fyribrigdið er kortini ikki nýtt. Nakrar vikur eftir lótingsvalið í juli 1994 undir-skrivað sambandsflokkur-in, fólkaflokkurin, mið-flokkurin og kristiligi fólk-flokkurin eitt eiti av einum samgonguskjali. Eftir undir-skrivingina fóru formaður-in í sambandsflokkinum og formaðurin í fólkaflokk-in-um til hendurs. Slagsmálið snúði seg ikki um politikk. Tað snúði seg um málseki og persónar.

Men hvat er at vænta, tá ein av teimum heilt fram-standandi í samgonguni,

Viðmerking

Vilhelm Johannesen,
lótingsmaður,
skrivar

neyvan hevur meiri skil fyri politikk, enn høna fyri himmirki og meta vit poli-tikk við eitt handverk, so hevur viðkomandi fimm tummlifingrar á hverjari hond.

Fleiri av hinum, sum um-boða sama flokk, eru politi-sk rangstaddir. Vandi er fyri, at henda rangstøðan fer at gera enn meira vart við seg í tí seinasta lótingsár-inum í hesum valskeiðnum, sum byrjar á ólavsøku 1997.

Tann 2. juni 1997
Vilhelm Johannesen

Føroyingafelagið í Århus:

Tað virknasta í landinum

Føroyingafelagið í Århus er tað størsta og virknasta føroyingafelagið í Dan-mark. Og felagið hevur nógva at bjóða tær, sum ætla at flyta til Århus ella umráðið her á leið í summar

Føroyingafelagið í Århus hevur seksti ár á baki, men er ikki tyngt av elli. Verri enn so. Tað hevur nevnliga ongantið verið so nógva virk-semi í felagnum sum júst nú. Og tú, sum gongur við ætlanum um at flyta til Århusumráðið í summar, kanst gera titt til, at virksemd heldur fram og mennist. Tað ger tað sama, um tú kemur í lestrargrindum, til arbeiðis ella hevur heilt onnur ør-in.

Tað búgva einir 600 fø-royingar í Århus, og er um-leið helvtin limur í Føroy-ingafelagnum. Tað ger, at Føroyingafelagið í Århus er tað størsta av sínum slag í Danmark. Og felagið er rættiliga virkið.

Felagið hevur egin høli í miðbýnum. Og tað er av sonnum mitt í býnum.

Ongastaðni meira enn triggir minuttir at ganga til buss-in. Líkamikið í hvørja ætt, tú ætla tær. Minni enn tveir minuttir at ganga til høv-udsbókasavnið. Lætt er hjá lesandi, sum koma nýggj til býn, at finna. Ikki er meira enn eitt byrsumál at ganga frá Kollegiekontoret, sum tey flestu vitja minst eina ferð. Telduhandlarnir eru ikki ferri enn fimm beint fyri úthúrdini. Og hóast virksemd er nógva, bæði dag og nátt, er kortini stilt og friðarligt, og einki hoyrist til gangin úr býnum. Av sonnum ein av stórbýarinn-ar små oasum, sum C. V.

Jørgensen syngur um.

Felagstiltøk
Felagshølini, sum nevnd verða Árstova, eru í Vest-ergade 48 D, eru opin allar dagar uttan leygardag og sunnudag.

Mánadag til hósdag frá kl. fyra til seks seinnapart er café í húsinum, har fólk kunnu stokka inn á gólv- at fáa sær ein kaffimunn og práta. Til ber at lesa føroysk bløð eins og band kemur frá Sjónvápinum við m.ø. Degi og viku.

Fríggjakvöld er opið frá kl. 21 til kl. 3. Tá er barrin opin og oftast er tónleikur afturvíð.

Ikki er óvanligt, at onkur tekur eitthvørt ljóðfari í

hondina og vísir síni kynst-ur.

Nevnast kunnu bert nøk-ur av teimum tiltøkum, Fø-royingafelagið regluliga skipar fyri, so sum hátíðar-hald av føroyskum merkis-døgum, tónleikaframfærsl-ur, listaframsýningar, fyri-lesrar og kjakfundir.

Arbeidsbolkar

Arbeiðið í felagnum verður alt gjørt sjálvboðið. Skipað-ur eru serstakir bólkur, sum taka sær av ymiska virk-seminum. Nevnast kunnu hugnabólkur, ítróttarbo- lkur, blaðbólkur og veitsluból- kur, fyri bert at taka nakrar. Einir 12 eru í tali.

Og teir eru ikki bara fyri Framhald á síðu 26